

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні системи навчання
фізкультурної освітньої галузі
2023–2024 навчальний рік

Освітньо-професійні програми *Початкова освіта*.

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Рівень вищої освіти *перший*

1. Контактна інформація викладача

Викладачка	кандидатка педагогічних наук, доцентка катедри педагогіки Анжеліка ЛЕСИК асистентка катедри педагогіки Карина КОВАЛЬ
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/tolkachova/ https://bdpu.org.ua/koval-karyna-valentynivna/
Контактний тел.	+380502448396 +380507749144
Е-mail викладачки:	as_lesyk@ukr.net karinka.koval1307@gmail.com
Графік консультацій	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (за попередньою домовленістю),

2. Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
3/90	16	14	60	залік

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Ключові слова: фізична культура, урок, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи та засоби, форми й системи навчання, контроль, планування, розклад, моніторинг навчальних досягнень, технології навчання.

Предмет навчальної дисципліни: оволодіння та вдосконалення теоретичних знань з основ теорії та сучасних систем фізичного виховання, методичних навичок у проведенні занять і доступних видів спортивних заходів, ознайомлення з особливостями фізичного виховання дітей.

Метою навчальної дисципліни є здійснення теоретичної та практичної підготовки студентів у набутті вмінь і навичок для самостійної і організаційної роботи з фізичного виховання із здобувачами початкової освіти.

Програмні компетентності та результати навчання

Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)

ПР 1. Розуміння змісту нормативних документів, що регламентують функціонування початкової освіти: Державного стандарту початкової освіти, Типових освітніх програм; сучасні методичні системи в умовах варіативності початкової освіти.

ПР 2. Знання фундаментальних та психолого-педагогічних основ наук, які забезпечують реалізацію Державного стандарту початкової освіти, Концепції Нової української школи та вміння реалізовувати їх.

ПР 3. Уміння моделювати та організовувати освітній процес у початковій школі, розробляти навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ, у тому числі й для дистанційного навчання.

ПР 4. Уміння формувати ключові і предметні компетентності молодших школярів.

ПР 5. Уміння оцінювати навчальні досягнення здобувачів початкової освіти.

ПР 6. Уміння створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище для здобувачів початкової освіти, дбати про їхнє фізичне, психічне (інтелектуальне й емоційне) та соціальне здоров'я.

ПР 7. Уміння здійснювати пошук наукових джерел, використовуючи різноманітні ресурси (періодичні видання, веб-сайти, портали тощо), впроваджувати їх в освітній процес початкової школи.

ПР 8. Уміння навчати молодших школярів працювати як самостійно, так і в команді для досягнення очікуваного результату.

ПР 9. Уміння постійно вдосконалюватись особистісно та професійно, творчо використовувати перспективний педагогічний досвід вітчизняних та зарубіжних педагогів.

3. Перелік тем навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1–2. Фізична культура, як наукова та навчальна дисципліна

Базові поняття фізичної культури. Джерела та етапи розвитку фізичної культури з методикою навчання, зв'язок ФКзМН з іншими науками та навчальними

дисциплінами. Структура навчальної дисципліни. Методи дослідження ФКзМН. Актуальні проблеми фізичної культури з методикою навчання.

Тема 3. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку

Мета і завдання фізичного виховання дітей шкільного віку. Організація, діяльність яких спрямована на фізичне виховання дітей 1–4 класів. Формування знань у процесі фізичного виховання. Основи організації фізичного виховання з дітьми молодшого шкільного віку. Виховання звички до занять фізичною культурою.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Засоби фізичного виховання

Поняття про засоби фізичного виховання (основні, допоміжні). Класифікація фізичних вправ. Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика.

Тема 5. Методи, що застосовуються у фізичному вихованні

Базові поняття: “метод”, “методика”, “методичний прийом”. Сучасні підходи до класифікації методів, що застосовуються у фізичному вихованні. Характеристика методів, що застосовуються у фізичному вихованні. Методи організації діяльності і способи виконання фізичних вправ на заняттях.

Змістовий модуль 3.

Тема 6. Урок як основна форма фізичного виховання школярів. Особливості організації і методики проведення уроків фізичної культури з учнями молодшого шкільного віку

Характерні риси, зміст і побудова уроку. Види і типи уроків. Визначення завдань уроку. Організація діяльності учнів на уроці. Підготовка і проведення уроку. Аналіз нової навчальної програми з предмету “Фізична культура” у 1–2 класах. Особливості методики проведення уроків фізичної культури з учнями молодшого шкільного віку.

Тема 7. Планування процесу фізичного виховання школярів

Напрямки планування навчально-виховного процесу з ФВ. Технологія планування та його функції. Характеристика документів планування навчального процесу з ФВ. Особливості планування позаурочної роботи з ФВ школярів.

Змістовний модуль 4

Тема 8 Організаційні форми фізичного виховання школярів протягом навчального дня. Позакласна та позашкільна робота з фізичної культури.

Загальна характеристика організаційних форм фізичного виховання. Характеристика позаурочних форм фізичного виховання. Організаційні форми фізичного виховання у режимі шкільного дня. Позакласні заняття фізичними вправами. Фізичне виховання учнів поза школою.

4. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (заліку) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв.

Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм “Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті” (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

6. Схема оцінювання:

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання							Підсумковий тест (залік)	Сума
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальні завдання	Контрольна робота	Оцінка теми	Оцінка змістового модуля		
ЗМ 1	Т 1	5	3	2	5	10	25	50	50	100
	Т 2	5	3	2	5	10	25			
ЗМ 2	Т 3	5	3	2	5	10	25	50		
	Т 4	5	3	2	5	10	25			
ЗМ 3	Т 5	5	3	2	5	10	25	50		
	Т 6	5	3	2	5	10	25			
ЗМ 4	Т 7	10	6	4	10	20	50	50		

7. Список рекомендованих джерел:

Основна

1. Lutsenko H., Havrylenko T., Lutsenko O. Formation of an idea of the discipline “Physical education” in primary school students. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2023. Вип. 52. С. 214–221.
2. Бондар В. І. Закони та закономірності освіти і навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 351–352.
3. Бондарчук Н. Я., Чернов В. Д., Тимочко О. І. Методичні аспекти організації і проведення рольових рухливих ігор на заняттях з фізичної культури в початковій школі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. Вип. 1 (48). С. 44–47.
4. Васьківська Г. О. Методи навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 546–547.
5. Васьківська Г. О. Навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 616–617.
6. Васьківська Г. О. Принципи навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 796–797.
7. Данік Н. А. Визначення терміну “методи навчання” у сучасній педагогічній науці. *Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки*. 2018. Вип. 2. С. 33– 38. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2456/2555> (дата звернення : 12.08.2023).
8. Дарманська І. М. Сучасні інновації в організації уроку фізичної культури в початковій школі. Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері туризму, фізичної

культури та спорту : матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф. (21–22 березня 2023 р.). Хмельницький : ХГПА, 2023. С. 135–138.

9.Дворніченко О. Освітня галузь “Фізична культура”. *Педагогічні обрії*. 2023. № 2(125). С. 88–91.

10.Зорочкіна Т., Орбан І., Ткаченко В. Використання інтерактивних технологій на уроках фізичної культури в початковій школі. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія “Педагогічні науки”*. № 2. 2023. С. 168–173.

11.Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році. Освітня галузь “Фізична культура”. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2023/09/12/IMR-2023-2024-Fizychna.kultura.12.09.2023.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

12.Концепція Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

13.Круцевич Т., Трачук С., Мамедова І. Реалізація варіативної складової на уроках фізичної культури в умовах освітнього середовища міських і сільських шкіл. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. №4. 2022. С. 31–36.

14.Мальований Ю. І. Форми навчання в школі. *Енциклопедія освіти / НАПН України*; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 546–547.

15.Методичний путівник Нової української школи : фізична культура : збірник методичних матеріалів / за заг. ред. О. А. Качана. Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. 62 с.

16.Моїсєєв С. О., Гузар В. М., Шалар О. Г. Концептуальні засади розвитку предметних компетентностей учнів 1–4 класів на уроках фізичної культури в Новій

українській школі. *Педагогічний альманах* : збірник наукових праць / ред. В. В. Кузьменко та ін. Херсон : КВНЗ “Херсонська академія неперервної освіти”, 2019. Вип. 43. С. 45–56.

17. Ніколаєва С. В. Методика навчання порядковим та загальнорозвивальним вправам на уроках фізичної культури у початковій школі : методичні рекомендації для вчителів фізичної культури. Харків : НУА, 2021. Вип. 3. 24 с.

18. Нова українська школа : методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. / А. А. Боляк, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. Київ : Видавничий дім “Освіта”, 2021. 160 с.

19. Нова українська школа : poradnik для вчителя / під заг. ред. Бібик Н. М. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.

20. Пасько В., Каковкіна О. Використання інформаційних технологій у формуванні мотивації здобувачів до занять фізичною культурою і спортом. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. Вип. 12. 2021. С. 29–36.

21. Поліщук Н., Ільченко С. Формування здорового способу життя у молодших школярів на уроках фізичної культури. *Наука і техніка сьогодні*. № 7 (21). 2023. С. 424–433.

22. Про освіту : Закон України від 02.07.2023 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

23. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 05.06.2023 № 463-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

24. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.05.2021 № 1841-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

25. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять : навч посіб / укл. С. П. Дудіцька. Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2021. 218 с.

26. Руховий розвиток школярів різних вікових груп : наукове видання / за наук. ред. М. О. Носка. Чернігів : Десна Поліграф, 2020. 408 с.

27.Савченко О. Я. Зміст загальної середньої освіти. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 368–370.

28.Северіна Л. Є., Козіброцький С. П., Ковальчук В. В. Використання нетрадиційних видів гімнастики на уроках фізичної культури у початковій школі. *Академічні студії. Серія “Педагогіка”*. 2022. Вип. 4. С. 190–194.

29.Сороколіт Н. Розвиток професійних компетентностей учителів фізичної культури в умовах Нової української школи. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* / укладачі : А. В. Цьось, С. Я. Індіка. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. С. 22–28.

30.Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1–2 клас: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

31.Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3–4 клас: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

32.Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3–4 клас: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

33.Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1–2 клас: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

(дата звернення : 15.08.2023).

34. Фізична підготовка дітей передшкільного та молодшого шкільного віку у контексті Нової української школи : монографія / Т. Г. Чижик, Т. Ф. Потоцька. Миколаїв : Іліон, 2020. 130 с.

35. Цікава фізкультура в закладах загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / О. А. Качан, В. М. Пристинський, Г. А. Коломоєць, О. М. Онішкевич. Слов'янськ : ДДПУ, 2022. 163 с.

36. Череповська Г., Костюченко Ю., Данилов В. Використання ігрових технологій на уроках фізичної культури в початковій школі. *Вересень*. 2023. № 3 (98). С. 33–47.

37. Черпак Ю. В. Вплив ігрових прийомів на якість проведення уроків фізичної культури в 1–4 класах. Якість освіти : зміни заради прогресу : збірник матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (19 жовтня 2021 р.) / Автори та упорядники : М. Войцехівський, С. Івашнюва, О. Кочерга, Л. Меленець, А. Гончаренко, Н. Дятленко. Київ : ІПО КУБГ, 2021. С. 110–112.

38. Шевченко О. В., Мельник А. О. Формування оздоровчих компетентностей учнів початкової школи засобами фізичної культури. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2022. Вип. 3К (147). С. 461–465.

Додаткова

1. Базилевич Н. О., Поліщук В. В., Юрченко І. В. Організаційно-методичні засади застосування ігрового методу у фізичному вихованні учнів початкової школи. *Scientific Collection «InterConf»*. 2022. №99. С. 879–897.

2. Коханська С. В. Ціннісне орієнтоване навчання з фізичної культури в початковій школі. Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері туризму, фізичної культури та спорту : матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф. (21–22 березня 2023 р.). Хмельницький : ХГПА, 2023. С. 154–157.

3. Кузьма-Качур М. І., Горват М. В., Гонак Т. В. Становлення процесу інтегрованого навчання в початковій школі. *Освіта і наука*. 2023. Вип. 1 (34). С. 99–107.

4. Кузюра Г. М. Особливості фізичного виховання школярів в умовах реалізації Концепції “Нова українська школа”. *Наука та освіта в умовах війни* : матеріали звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів, аспірантів та молодих учених, здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (розділ вища школа). Глухів : Глухівський національний педагогічний університет ім. Олександра Довженка. 2023. С. 97–99.

5. Мельник А. О. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури як наукова проблема. *Грааль науки*. Квітень, 2021. № 2–3. С. 481–484.

6. Сидор С. С., Осіпова І. В. Формування мотивації до занять фізичною культурою у молодших школярів. *Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини* : матеріали V міжнародної інтернет-конференції (17–18 листопада 2021 року). Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2021. С. 129–132.

7. Трифонюк В. М., Карий М. І., Лісковий Ю. Л. Диференційований підхід до навчання фізичної культури учнів початкової школи. Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення : матеріали ІХ Всеукраїнської наук.-практ. конф. (23–24 листопада 2023 року) / ред. В. В. Чижик, В. А. Голуб. Кременець, 2023. С. 84–87.

8. Черпак Ю. В. Вплив ігрових прийомів на якість проведення уроків фізичної культури в 1–4 класах. Якість освіти : зміни заради прогресу : збірник матеріалів ІV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (19 жовтня 2021 р.) / Автори та упорядники : М. Войцехівський, С. Івашнюва, О. Кочерга, Л. Меленець, А. Гончаренко, Н. Дятленко. Київ : ІПО КУБГ, 2021. С. 110–112.